

ԶՂԶՈՒՄ ԵՒ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Անկումի ու վերելքի շրջաններէ անցնող մարդկային կեանքը այսօր մեղի կը ներկայանայ շատ աւելի մեղքերով ծանրաբեռնուած, քան հեռուօր անցեալի մէջ որ-եւէ ժամանակ:

Գրեթէ ամէն մարդու մէջ նուիրազոր-ծրւած է այն հաւատքը, թէ առանց մեղքին դործակցութեան՝ կարելի չէ անհատական ձեռնարկներու եւ նոյնիսկ հաւաքական նըպատակներու մէջ յաջողութիւն ապահովել:

Ներկայիս մարդը, ընտանիքը, հասարակութիւնը եւ պետութիւնը առաջնորդողը՝ արդարութիւնը չէ, այլ մարդկային տկարութիւններն են, որոնք ՄեՂՔ կ'անւանուին աւետարանական բառով:

Մեղքը ծնող ու սնուցանող ազգականները դոյզ են:

ա. — Աղքատութիւն, որ զրկուած մարդուն առջեւ բաց կը պահէ փորձութիւններու դուռը:

բ. — Արծաթսիրութիւն, որ կը խրախուսէ ընչաքաղց մարդը՝ դրոհելու անիրաւ հաճերու եւ մրցակցութիւններու մէջ:

Ինչպէս դառիթափէն դէպի ստորոտ դըլորող քարը աստիճանաբար իր դնացքը կ'արագացնէ, այնպէս ալ մեղապարտը մեղքին հետ մտերմանալէ ետք, ամենէն ծանր յանցանքները դորձելու ընդունակ կը դառնայ, անկումէ անկում իր անկասելի դահալիժումին կապելով նաեւ ուրիշ զոհեր:

Շատեր անշուշտ կ'ուզեն ու կը փորձեն ազատիլ այս յուսալքիչ կացութենէն՝ ա'լ շտառապելու համար: Բայց չեն գիտեր թէ ինչ դեղ պէտք է գործածեն, որո՞ւն պէտք է զիմեն եւ ո՞վ է ճարտար բժիշկը՝ որ կարող է վերջնականապէս դադրեցնել իրենց հոգեկան տալմայները:

Բժիշկը կայ եւ դեղն ալ կայ, բայց կամաւոր կերպով կ'անդիտանանք անոնց դուրսութիւնը եւ միայն ծայրայեղ հանդրու-

նին հասնելէ ետք կը փնտռենք զանոնք: Շատ անգամ կը տենչանք փրկուիլ՝ երբ ամէն յոյս կորած է մահուան տարածում յաճախումով:

✱

Բժիշկը հեռու չէ մեղմէ, կրնանք կանչել զայն օրուան օրեւէ ժամուն: Յօժարա-կամ կու գայ ան, ուր որ կ'ուզենք, եւ կու գայ ճիշդ մեր ուզած ատեն՝ առանց բոլոր մը իսկ յապաղելու եւ առանց այցելին պահանջելու: Կու գայ մեր տունը, կու գայ մեր դրասնեակը, կու գայ երկրի վրայ օրեւէ տեղ: Ժամանակը եւ հեռուօրութիւնը արգելք չեն իրեն: Միայն կ'ակնկալէ որ անկեղծօրէն հաւատանք իր ամենակարող զօրութեան եւ վստահութեամբ դործածենք իր յանձնարարած դեղը, որ կատարելապէս բուժիչ է. առաջին դործածութեամբ իսկ մեր հոգին իր խաղաղութիւնն ու փրկութիւնը կը գտնէ:

Այդ անզուգական բժիշկը Քրիստոսն է եւ իր յանձնարարած անսխալական դեղը՝ Զղջումը:

Դժբախտաբար սակաւաթիւ քրիստոնեաներ միայն կը դիմեն այս ազդու միջոցներուն եւ արդիւնաւորապէս կ'օգտուին անոնցմէ:

Աշխարհի վրայ ամէն բանական էակ մէկ մտասեւեռում ունի. ուրախ ու երջանիկ ըլլալ եւ խաղաղութեամբ բոլորել իր կեանքին շրջանը:

Յաւը, նեղութիւնը, ճախորդութիւնը եւ այլ դժբախտութիւններ այս աշխարհի յատուկ իրողութիւններ են, որոնք վերջ կը գտնեն մարդուն նիւթական կեանքին հետ:

Սէրը, ճշմարտութիւնը, ղթութիւնը եւ նկարագիրը սրբացնող բոլոր առաքելութիւնները երկնային դրոշմ ունին եւ անմահ են, ինչպէս մարդկային հոգին:

*

Մեղաւորը իր փրկութիւնը կը գտնէ միայն անկեղծ զղջումով ու խոստովանութեամբ:

Զղջալ՝ կը նշանակէ ատել մեղքը, խրդւիլ անկէ եւ ուխտել անգամ մըն ալ չզործակցիլ մեղքին հետ:

Զղջալ՝ կը նշանակէ վերածննդի հոգւով եւ վերադառնալ ու ապրիլ Աստուծոյ լոյսին մէջ:

Զղջալ՝ կը նշանակէ ճանշնալ յանցանքը եւ երբեք չկրկնել դաշն:

Զղջումը կը մօտեցնէ ու կը միացնէ յանցադորձը ոչ միայն Քրիստոսի, այլեւ բոլոր այն մարդոց, որոնք հեռացեր էին իրմէ՝ դժգոհելով իր մեղապարտ գործերէն ու արարքներէն:

Եթէ մահմտական մը, պուտտայական մը, մոլմիտական մը չենք կրնար քրիստոնեայ կոչել այն իրաւունքով՝ որ Քրիստոսը չեն ընդունիր որպէս իրենց հաւատքի առաջնորդ, միւս կողմէ չենք կրնար քրիստոնեայ նկատել այն մարդը, որ թէեւ քրիստոնեայ մկրտուած ու դրոշմուած է, բայց կը ծուլանայ եկեղեցի դալու, եւ հակառակ ժամանակ եւ միջոցներ ունենալուն, կը նախընտրէ Աստուծոյ փառաբանութեան նուիրուած կիրակին անցընել ամօթապարտ ժամանցներով եւ վայելքներով:

Մեղաւորը իր այդ ընթացքով նախ կ'անպատուէ իր անձը եւ նոյն ատեն կը հաստատէ թէ յարգանք չունի Աստուծոյ հանդէպ:

Աստուծոյ օրէնքը ոտնակոխող մեղաւորը պէտք է զիտնայ, թէ հաստատել մէկը չէ Աստուծոյ, ինչպէս մենք ենք, ինչպէս պետութիւններն են իրենց մարդկային յարափոփոխ օրէնքներով:

Երկրի մը օրէնադիրը եւ Տիեզերքի Օրէնադիրը հաւասարազօր հեղինակութիւններ չեն. որքան անպատկառ եւ բարոյապէս ինկած պէտք է ըլլայ մարդ, որ յարգէ իր կառավարութեան օրէնքները եւ սակայն ըմբոստանայ երկրի եւ երկնքի Արարչին Սիրոյ Օրէնքին դէմ:

*

Տէրը միշտ կը ներէ ու կը սիրէ մեզ եւ կ'ուզէ իր շնորհքը տալ մեզի, կ'ուզէ մեզ ունենալ արքայութեան մէջ իրրեւ իր լուսոյ որդիները:

Դժբախտ է այն մարդը, որ ամենագոր Աստուծոյ առջեւ չի տեսներ իր տկարութիւնը, որ կրնայ հոգի հոսանքէ մը գլորիլ եւ կամ անտեսանելի մանրէէ մը վարակուիլ ու ոչնչանալ:

Քրիստոս աւետարանական օրէնքները վաւերացուց իր արիւնով, որպէսզի ամէն բան զգենու աստուածային սրբութիւն եւ դրոշմ:

Տիրոջ լոյսէն ինքզինք զրկող մեղաւորը կ'երթայ հեռու, շատ հեռու տեղ մը, ուր իրեն կը սպասէ մեղքին բռնակալը՝ իր սարքած վայելքի ծուղակներով, այսինքն մարմինը եւ հոգին սպառող ցոփութիւններով:

Աստուծոյին հետ մեղսակցող մարդը կը կորսնցնէ իր իմացական եւ հոգեկան հաւասարակշռութիւնը, իր խղճին անդորրութիւնը, իր ազատութիւնը, իր արժանիքներն ու կարողութիւնները:

Մեղքը՝ հոգիին թոյնն ըլլալով՝ մարդուն զործել կու տայ ամենամեծ անմտութիւնները:

Աստուած, ըսած է քրիստոնեայ մատենադիր մը, մարդուն տուած է երկու առկամ, երկու աչք, երկու ձեռք եւ երկու ոտք, որպէսզի անոնցմէ մէկը երբ միտասի՝ կարենայ գործածել միւսը: Բայց տրւած է միայն մէկ ՀՈԳԻ, որ զիտնայ անոր յարգը եւ անրիժ պահէ զայն:

Աշխարհի վրայ, անհաւատին համար ամենէն զիւրիկ բանը մեղք գործելն է, որ երբեք ժամանակ եւ աշխատանք չի պահանջեր իրմէ: Եւ ճշմարիտ քրիստոնեային համար ալ ամենէն զիւրիկ բանը բարի ըլլալ եւ բարիք գործելն է, որ երբեք չի յոգնեցներ զինք:

*

Ամէնքս ալ, առանց բացառութեան, փոքր կամ մեծ սխալներ կը գործենք եւ

միշտ կը փորձենք մենք զմեզ արդարացնել, յանցապարտ նկատելով ուրիշները:

Պէտք է միշտ ճանշանք մեր յանցանքը, բանի որ սխալը գործուած է մեր կամքով, հող չէ թէ պարագաներու ստիպման տակ:

Զղջումի պարագային պարտաւոր ենք նկատի առնել միայն Աստուծոյ անհուն սէրը եւ անհուն բարութիւնը եւ ոչ թէ մարդոց արգահատանքը: Ով որ անկեղծ է իր անձին հանդէպ, անկեղծ է նոյնպէս Աստուծոյ հանդէպ:

Ինչպէս մանուկը ցաւ մը զգալով լալալին մօրը մօտ կը վազէ անոր գուրգուրանքը ընդունելու համար, խղճահար մեղաւորն ալ Տիրոջ դիմութեան կ'ապաւինի՝ ներողութեան արժանանալու եւ մխիթարելու:

Անկեղծ խոստովանութիւնը կը սրբէ մեղքը եւ կը սրբացնէ մեղաւորը:

Դատարանը մահուան կը դատապարտէ ոճրագործը, եթէ նոյնիսկ խոստովանի իր ոճիրը:

Աստուած կը ներէ յետին ոճրագործին իսկ եւ կ'ազատէ զայն յաւիտենական մահէ, եթէ անկեղծ զղջումով մօտենայ իրեն:

Այն մարդը, որ ինքզինք զերազատ կը համարէ ուրիշներէ եւ չ'ուզեր ենթարկուիլ վերին հեղինակութեան, բառին խտաւորին առումով ըմբոստ մըն է եւ իր վայրագ տրամադրութիւններով կը զերազանցէ մացառուտի զազաններն անգամ:

Անուղղայ մեղաւորը իր անսանձ արարքներով ըսել կ'ուզէ Աստուծոյ. «Զեմ փափաքիր լսել քեզ, այլ ընել՝ ինչ որ ինձի համար հաճելի է եւ ոչ թէ ինչ որ դուն կը կաւիս ու կը հրամայես»:

✱

Ճափոնի մայրաքաղաքին մօտիկ բլուր մը կայ, որ ճգնաւորի մը անունը կը կրէ: Հանրածանօթ սուրբ մըն է այդ ճգնաւորը եւ կ'ըսուի թէ դեռ ողջ է եւ իր աղօթքներով հրաշքներ կը գործէ: Ան սրբութեան շնորհը ստացաւ Տիրոջմէ շատ ցաւազին փորձութենէ մը ետք:

Դեռ երիտասարդ, ընտանիքի ու զուգի տէր, ինքզինք սպառած էր սակայն թղթախաղի եւ զինարարութի սեղաններուն առջեւ: Գիշեր մը, զինով միճակի մէջ, երբ տուն կը վերադառնար իր ինքնաշարժով, անցորդ մը հարուածեց եւ փոխանակ կենալով օղնելու կիսամեռ վիրաւորին՝ անհետացաւ մութին մէջ:

Յաջորդ առաւօտ առաջին դօրծը եղաւ թերթ մը գնել եւ իր դործած ոճիրին մասին տեղեկութիւն առնել: Առաջին էջին վրայ խոշոր վերտառութեամբ կարդաց լուրը եւ շանթահար եղաւ:

Սպաննուողը իր զուակն էր:

Մենք ալ որքա՛ն անմեղներ կը սպաննենք նախանձէ ու շարաշահութենէ մղուած եւ բարոյական մահ կը պատճառենք անոնց, անգթօրէն զրկելով զանոնք իրենց արդար իրաւունքներէն ու զիրքերէն:

Անկեղծ զղջումը կը վերադարձնէ մեզ ճշմարտութեան եւ կը մաքրէ մեր հոգին մեղքին թոյնէն:

Սատանան չի հետաքրքրուիր մեր անցեալով եւ ապագայով: Ո՛չ մեր երէկը կ'ուզէ եւ ոչ ալ մեր վաղուան օրը: Այլ կը տենչայ մեր այսօրը, այն՝ ինչ որ ներկայիս ունինք մեր տրամադրութեան տակ:

Իրապէս դժբախտ ենք, երբ Աստուծոյ տուած ԱՅՍՕՐԸ փոխանակ կատարուած բարի գործերով իրեն վերադարձնելու՝ յօժարակամ կու տանք ստատանային:

Եթէ այսօր չղջանք, վաղը ժամանակ պիտի չունենանք այդ ընելու:

Մարդիկ մէկ ամսուան, մէկ տարուան, տասը տարուան պայմանագրութեամբ չեն ապրիր, այլ կ'ապրին օրը օրին, ժամը ժամին, վայրկեանը վայրկեանին:

Եթէ անկեղծ քրիստոնեաներ ենք եւ կ'ուզենք փրկութեան շնորհներով հարստացնել մեր հոգին, պարտաւոր ենք զղջալ ու խոստովանիլ այսօր, եւ ոչ թէ վաղը՝ որուն մասին ապահով չենք եւ զոր կրնանք չունենալ:

ՎԱՐԴԱՆ ՔԶՆՅ. ՏԻԼԿԻՐԵԱՆ